

Állam és régió

A kettős állampolgárságról szóló kezdeményezés, majd a 2004. december 5-ei népszavazás eredménye (eredménytelensége) máig alig csituló vitákat gerjesztett mind a magyar állampolgárok legszélesebb rétegeiben és az érintett nem magyarországi magyarok körében, mind a politikai elitekben, sőt a szakmai-tudományos körökben is. A magunk részéről a vita érdemi alakításához a Kisebbségkutatás Könyvek sorozat egy újabb tagjának (Tóth Judit *Státuszjogok* című könyvének) kiadásával, jelen folyóiratszámunkban pedig három tudományos intézet, illetve egyetemi kar – népszavazást megelőző – vizsgálatának, pontosabban annak egy szerkesztett részének közreadásával kívánunk hozzájárulni.

Három tanulmány foglalkozik a regionalizmus és etnicitás összefüggéseivel: közülük *Hannerz* tanulmánya arra világít rá, hogy a kulturális áramlatok inkább transznacionális, mintsem internacionális keretek között szerveződnek; *Pooley* írása az 1850 és 1940 közötti etnikai csoportfejlődés folyamatáról ad számot: ebben az időszakban Európában az urbanizáció adott medret a folyamatnak, amelyben az etnikai identitás lassan egybeolvadt a helyi identitással; végül *Radácsi Imre* a szlovák–magyar határ menti régió keleti részének demográfiai viszonyaiból arra a következtetésre jut, hogy a térség fejlődésének kulcsa az iskolarendszer minden szintjének rendszer-elvű irányítása és működtetése, valamint a helyi munkalehetőségek körének bővítése elsősorban a versenyképes szakmák számára előnyös feltételek megteremtésével.

A kettős állampolgársággal kapcsolatos körkérdés mellett a jelen szám dolgozatai közül kiemelésre kívánkozik *Pomogáts Béla* adat- és gondolatgazdag írása a mai erdélyi és felvidéki magyar irodalomról, valamint *Stark Tamás* unikális dolgozata a második világháború nyomán a Szovjetunióba elhurcolt kb. 600 ezer magyar (egyharmad részben civil) fogoly sorsáról.

Budapest, 2005. március

Cholnoky Győző